

Česká hospodářská identita, Evropa a průmyslové vlastnictví

České země byly historicky – již za dob rakousko-uherské monarchie – v popředí průmyslového rozvoje. V souvislosti s dynamickým průmyslovým pokrokem kauzálně i v popředí světových patentových statistik. Tato tradice se rozpadem monarchie nenarušila a Československo, v kontextu s velikostí států a počtem jejich obyvatel, byly i v patentových statistikách třicátých let minulého století na osmém místě! První byly Spojené státy, které měly ročně 89 848 patentových přihlášek, následovalo Německo se 78 400 přihláškami a Velkou Británií s 39 359. Na pátém místě bylo Japonsko s 15 340 a na osmém Československo s 10 084 patentovými přihláškami.

Tehdejší Československo a jeho průmysl měl v celosvětovém porovnání i svou prestiž. Pro bližší porovnání například samotná Škoda Plzeň přihlašovala ročně okolo 500 vynálezů. Po veškerých historických peripetiích našeho národa – po hnědé a následně rudé totalitě, nedávných privatizacích a rozprodeji je náš celostátní průmysl co do rozvoje inovací a úrovně její patentové ochrany zhruba na dvojnásobku jediné prvorepublikové firmy. Čtenář může namítnout, že Československo bylo větší státní útvar, nežli dnešní Česko – pravda, ale území Slovenska a Podkarpatské Rusi byly v tomto prvorepublikovém období ve fázi industrializace, takže jejich vliv na patentové aktivity nebyl podstatný.

Podstatné je dnes to, že v době globální konkurence a s ní souvisejícími zrychlenými inovačními cykly – a tím i celosvětově zvýšenými patentovými aktivitami – v našich současných firmách zpravidla o patentové ochraně vědí jen něco velmi málo (a často zkrlesně) nebo prakticky nic. A protože tyto znalosti jsou „podkritické“, nevyužívají firmy – a zhusta ani vědecká a vývojová pracoviště – ve svůj prospěch světový znalostní fond patentových databází.

Jednou z podmínek zapsání patentu je, že vynálezská myšlenka musí být popsána tak podrobně, aby ji odborník z daného oboru techniky mohl realizovat. Mimo průmyslovou špiónáž neexistují jiné aktuálnější zdroje k vyhledávání technických novinek, nežli jsou patentové databáze. Výhodou je, že jsou celosvětově dostupné – a mnohé z nich i bezplatně. Každý národní patentový úřad vede svoji národní databázi chráněných technických řešení, existují však i databáze se širokým záběrem. Běžný technik ve firmě by měl (podobně jako v jiných státech) být schopen alespoň základního vyhledávání v patentových databázích – a měl by mít alespoň základní znalostní vybavení na to, aby pochopil právní

a technický dopad nalezených patentových dokumentů.

V případě řešení závažnější nebo širší analýzy, např. před zadáním výzkumného nebo vývojového úkolu, před rozhodnutím o exportu do nějakého teritoria a ověřením případného pa-

žití v technické praxi zhoła nic nedozvedí. Na vysokých školách je až na výjimky situace velmi podobná. Součástí úsilí vlády České republiky o zlepšování znalostí či povědomí o problematice ochrany práv duševního vlastnictví bylo „Usnesení vlády

v technických oborech. Protože se ani v posledních letech nepodařilo dosáhnout změny, směřuje příliš velký podíl žáků základních škol na obory netechnické – a po stránce budoucí zaměstnanecské! Díky tomu je dnes problém

organizovat s podporou CZECHINVESTU a ÚPV v anglickém jazyku v dubnu 2008 – a to s velkým úspěchem jak u dětí, tak u organizátorů.

Těto první akce se osobně účastnil pan Dr. Dicka Wife, který je jedním ze dvou „oteců“ této metody. Po zvládnutí finanční otázky, když byl ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové schválen projekt, bylo možno vyřešit licenční smlouvu k autorským právům a – mohli jsme startovat. Je jisté pozoruhodné, že školáci a školačky zúčastnění v tomto projektu – každá skupina se účastní jeden týden – obdrží na svůj nápad z ÚPV dokonce i patentovou řešerši s podpisem ředitele odboru patentových informací. S takovou zkušeností se u nás může pochlubit málokterý profesor nebo technik! V rámci východočeského kraje se v následujících letech programu dobrovolně zúčastnila řada škol. Na závěr každé akce je uspořádána prezentace všech nápadů. Děti vytvoří modely, vzorky prezentace a předvedou je nejenom před svými spolužáky, ale i před hodnotící komisí. Do komise je mimo ředitele místní školy a dalších pedagogů přizván zástupce z místní radnice a zástupce místního podniku. Jednotlivé prezentace jsou pak hodnoceny jak po stránce technického řešení, tak po stránce úrovně prezentace a podle kategorií i odměněnými cenami. Krajské kolo bylo pro vítězné skupiny uspořádáno na Univerzitě Hradec Králové v listopadu loňského roku. Na tuto slavnostní příležitost pozval organizátor (ARID) i pana Dr. Dicka Wifera z Holandska, pozvání přijalo i vedení ÚPV a UHK. Mezi hosty byli i zástupci z budějovické univerzity a z Ostravy.

Tato iniciativa dále pokračuje v rámci tzv. udržitelnosti projektu. Bylo by si však přáti, aby takovou práci organizovalo plošně samo MŠMT. Bez metody kvalifikovaného motivování mládeže pro techniku a systematického vyhledávání technicky kreativních jedinců nemá náš průmysl v globální konkurenci mnoho šancí!

Slovo „inovace“ je v EU již po několika letech zaklínadlem. Že ale kvalitní výzkumné nebo vývojové zadání nelze definovat pomocí intuice, o tom se už nemluví. Předpokladem dobrého zadání je kvalitní a kvalifikovaná průmyslověprávní řešerše ve světových databázích a komplexní analýza tohoto prostředí, např. formou patentových statistik a dalších moderních podpůrných nástrojů.

Zde pro naši domácí odbornou veřejnost může být poučením, že samotný Evropský patentový úřad vyhodnotil, že evropský průmysl v soutěži se světovými průmyslovými „tygry“ zaostává. Protože úroveň průmyslověprávních aktivit a hospodářské prosperity spolu přímo souvisí, vyhlásil program: „Pilot project to reorient patent information centres“.

Ze 34 členských zemí bylo do projektu vybráno 12 – naše země je našťastí mezi vybranými – tedy účastníky projektu. Jako národní reprezentant bylo vybráno PATLIB CENTRUM provozované občanským sdružením ARID Hradec Králové (www.arid-hk.cz). Účastníci tohoto evropského projektu tak získávají přístup k exkluzivnímu know-how a SW produktům pro provádění sofistikovaných řešeršních zkoumání světových databází a jejich vyhodnocování podle potřebných kritérií.

Neméně důležitým aspektem v rámci této spolupráce, je i soustavná mezinárodní výměna zkušeností a dobré praxe jednotlivých členů a podílení se na formování nových standardů a trendů v rámci podpory především pro malé a střední podniky, popřípadě větší korporace. Pro MSP není reálné zaměstnávat specialisty na průmyslové právo, důležité ale je, aby uměly vyhodnotit, kdy si takovou službu mají objednat. Větší korporace mívají specialisty – a ti už vědí, které záležitosti je nutno zajišťovat externě. ■

Josef Zima

tentověprávního rizika, je však žádoucí obrátit se na specialisty v oboru. Takovým místem by mělo být např. PATLIB CENTRUM nebo patentová kancelář.

Naším závažným problémem je, že na středních odborných školách se studenti o průmyslověprávní problematice a jejím praktickým vyu-

žitím v technické praxi zhoła nic nedozvedí. Dle našich zkušeností se však praktický výsledek ve vzdělávacím procesu znatelně neprojevil. Všeobecně ani mládež není ve formování svých odbornostních ambicí seznámována s perspektivními profesemi

sehnat kvalifikovaného technika do podniku. A to i do podniku, který má dostatek zakázek a tím i práce pro lidi! Natož získat technika s tvůrčími schopnostmi. Bez tvůrčích techniků nelze jakoukoli produkci inovovat a bez znalostí z oboru průmyslověprávní ochrany nových produktů si nelze zajistit jejich ochranu před vyspělými konkurenty. Bez průmyslověprávní ochrany nelze zabezpečit odpovídající pozici na trhu!

Díky iniciativě Úřadu průmyslového vlastnictví se konal koncem roku 2007 na úřadě seminář, na kterém byli zájemci seznámeni s osvědčeným holandským programem Inventor Class. Ten je v Evropě odborně uznáván jako špičkový tým, že dokáže žákům základních škol zprostředkovat vlastní zkušenost s řešením technických problémů, a tím způsobem ztraktivnit svět technických povolání. Během týdenní práce s žáky ve škole se dokonce mezi nimi odhalí i technické tvůrčí talenty.

Jedná se o využití zkušeností holandské nadace Kids and Science s programem ERI (Odhal-zkoumej-inovuj), který pracuje se žáky (příp. studenty gymnázií) ve věku rozhodném pro volbu povolání. Mládeži se tak dostane nové zkušenosti – že technická profese může být krásná, perspektivní a zajímavé povolání, které nabízí kariéru pro celý život.

Programu ERI jsme počestili na: „Odhal-zkoumej-inovuj“. První tuzemské ověření se podařilo ARIDU or-

LEARNTEC 2013 a e-learning

LEARNTEC, přední mezinárodní kongres s veletrhem profesního vzdělávání, učení a IT, každoročně seznamuje odbornou veřejnost s aktuálními trendy a nabídkou produktů i služeb z oblasti učebních nástrojů, technologií, obsahu a jeho tvorby, managementu vzdělávání, managementu znalostí, školení, koučování, hardwaru a vybavení pro účely vzdělávání. Jedenadvacáté setkání branže e-learningu s aktéry profesního vzdělávání se v Karlsruhe koná od 29. do 31. ledna 2012; výstavní plocha je již z 80 % procent obsazena.

Na letošním ročníku se v Karlsruhe na ploše 10 tis. m² představilo 200 vystavovatelů z 11 zemí, jejichž prezentaci si nenechalo ujít více než 6 tis. odborných návštěvníků, 80 % vystavovatelů hodnotilo svoji účast jako ziskovou a mnoho z nich se rovnou přihlásilo na ročník nadcházející. Nyní je již zaplněno 80 % výstavní plochy, proto by zájemci o prezentaci na veletrhu LEARNTEC neměli s rezervací plochy otálet.

Veletrh LEARNTEC navštěvují klíčoví představitelé firem a veřejných institucí reprezentujících oblasti personalistiky, profesního rozvoje, informatiky, marketingu a odbytu, stejně jako nezávislí školitelé a koučové. Letošní ročník si nenechali ujít zástupci firem jako Amazon, Allianz, Audi Akademie, BASF, BMW, Bosch, Commerzbank, Daimler, Deutsche Bahn, Deutsche Lufthansa, E.ON, McDonald's, SAP, Siemens nebo Volkswagen.

Veletrh LEARNTEC 2013 představí řadu specializovaných sekcí

GAMES@LEARNTEC – interaktivní herní zóna poskytující vystavovatelům dostatek prostoru k exkluzivnímu předvedení jejich aplikací „Serious Games“, které budou moci návštěvníci na místě vyzkoušet. Projekt **GAMES@LEARNTEC** získal vyznamenání v letošním ročníku soutěže Germany – Land of Ideas. Návštěvníci si budou moci nabízená řešení „osahat“ také v uživatelském fóru.

Svůj prostor pro prezentaci budou mít na nadcházejícím ročníku veletrhu LEARNTEC vyhrazení školitelé a koučové, začínající firmy, řešerši pro mobilní učení a digitální vzdělávací média.

Koncentrované know-how na kongresu LEARNTEC

LEARNTEC je předním kongresem svého druhu. Věnuje se budoucnosti e-learningu a vzdělávacího sektoru a představuje úspěšné vzdělávací projekty realizované v konkrétních firmách s využitím produktů a služeb nabízených vystavovateli na veletrhu.

Renomovaní referenti z mezinárodní firemní i akademické sféry budou i letos debatovat o aktuálních tématech a předkládat konkrétní řešení.

V případě zájmu o bližší informace se obračejte na oficiální zastoupení veletržní společnosti Karlsruhe v ČR na info@navetrh.cz. ■